

Okända skatter i kryptor och gravvalv

MYCKEN TID OCH MÖDA har lagts ner på att inventera och restaurera de föremål som smyckar många av våra gamla kyrkor. Stora, ofta helt okända, skatter finns dock under golven i dessa kyrkor, ofta i form av magnifikt utsmyckade kistor, främst från Sveriges storhetstid.

Tidens tand och framför allt fukt har gjort att det av kistorna av trä återstår endast handtagen. Kistor av tenn och koppar har som regel klarat sig bättre men fukten går hårt åt bland annat de brännförgyllda utsmyckningarna. Ofta har tyvärr mycket litet gjorts för att hålla kryptor och kistor i ett värdigt skick. Ju längre vi väntar med sörja för att gravkoren ventileras och finare kistor renoveras, desto dyrare kommer det att bli den dag vi inser att det här rör sig om nationalklenoder, som bör bevaras. Ett begränsat intresse för dessa klenoder har hittills visats av Riddarhuset och dess många släktföreningar, även om fördömliga undantag finns, till exempel släkterna Lewenhaupt, Hamilton och Sparre.

Desto mer glädjande är det att flera mindre församlingar nu har börjat inse att dessa föremål är väl att värda att värda. I Gottröra har man tagit sig an uppgiften att restaurera fältmarskalken Bengt Horns och hans andra hustru Ingeborg Banérs mycket illa åtgångna kistor. Ingeborgs kista är försedd med trettiotvå välgjorda anvapen i brännförgylld brons. Som kuriosas kan nämnas att greven och ortopeden Bengt Banér vid en studie av skelettet kunnat fastställa att hans anfader och namne från 1678 varit över 190 cm lång, en ansenlig längd vid denna tid.

Det är av stort nationellt intresse att våra församlingar i samarbete med Riksantikvarieämbetet och Riddarhuset utan dröjsmål genomför en inventering av vad som döljs i våra kyrkors gravutrymmen. Även berörda släktföreningar har en stor uppgift i att se till att deras förfäders kvarlevor hanteras och förvaras på ett värdigt sätt. ☞

Per Sparre, ordförande i Sparre ätternas släktförening

FOTO: PER SPARRE.

Ingeborg Banérs kista är smyckad med trettiotvå anvapen, ett svårslagbart rekord.

Många kistor är rena konsthantverk. Riksrådet Erik Larsson Sparres kista i Ytterjärna kyrka har nyligen restaurerats av Cai Zetterström i samarbete med Riksantikvarieämbetet.